

För- och grundskoleförvaltningen
Gymnasieförvaltningen

En verksamhet för alla

Handlingsplan för tillgänglighet, delaktighet och jämlikhet

Inledning

Människors lika värde är grundläggande för hur samhället ska utformas. Alla människor har kunskaper, förmågor och erfarenheter som är viktiga för samhället. Därför ska Umeå kommun utforma samhället med mångfald som grund, där människor i alla åldrar med funktionsnedsättning kan medverka i utvecklingen och nå full delaktighet och jämlikhet i samhällets gemenskap.

Det är ett av de övergripande målen i kommunens handlingsplan för tillgänglighet, delaktighet och jämlikhet som beslutades av kommunfullmäktige 2002-12-18.

Ett delmål i planen är att alla nämnder, styrelser och bolag i Umeå kommun ska ta fram egna planer. Med utgångspunkt i den kommunala handlingsplanen och i FN:s standardregler 1, 5, 6, 7 och 19 har den här handlingsplanen tagits fram för båda skolförvaltningarna.

FN:s standardregler 1, 5, 6, 7 och 19 i korthet:

Ökad medvetenhet

Medlemsländerna ska aktivt öka medvetenheten om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov, möjligheter och om vad de kan bidra med.

Tillgänglighet

Staterna ska införa handlingsprogram som gör den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka eller hur stora funktionsnedsättningar människor har. Staterna ska också se till att de får tillgång till information och möjlighet till kommunikation

Utbildning

Staterna ska erkänna principen om lika möjligheter till utbildning på grundskole-, gymnasie- och högskolenivå för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Utbildningen bör vara integrerad med ordinarie utbildning.

Arbete

Medlemsländerna ska skapa förutsättningar för produktivt och inkomstbringande arbete, såväl på landsbygden som i städerna.

Personalutbildning

På alla nivåer ska det finnas lämplig utbildning för all personal som deltar i planering och genomförande av program och service för människor med funktionsnedsättning.

Övergripande mål

- regel 6 och 7

Kommunens skolor, utbildningar och övrig verksamhet är tillgängliga för alla. Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning har samma möjligheter som övriga till inläring, utveckling och utbildning i förskola, grundskola, särskola, gymnasium och inom vuxenutbildning.

I verksamheten arbetar vuxna under jämlika förhållanden oberoende av kön, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Erfarenheter av egen funktionsnedsättning utgör en merit vid anställning på befattningar där arbetsuppgifterna har direkt anknytning till arbete med delaktighet, tillgänglighet och jämlikhet.

Öka medvetenheten genom personalutbildning

- regel 1 och 19

Kunskap som leder till insikt och ökad medvetenhet om människor med funktionsnedsättning beträffande deras levnadsvillkor, rättigheter och behov undanröjer attityder som är baserade på myter.

Vad ska göras?

All personal ska få minst en halv dags grundläggande utbildning som ska leda till ökad medvetenhet om människor med funktionshinder och bemötande av dessa.

Vid introduktion av nyanställda på respektive arbetsplats och centralt i förvaltningen ska en programpunkt behandla verksamhetens tillgänglighet och bemötande av människor med funktionshinder.

Ansvarig: Nämnder, skoldirektörer och respektive verksamhetsansvarig.

Tidsplan:

Första punkten under åren 2004 - 2005

Andra punkten vid höstterminens start år 2004

Samarbetspart: Handikappföreningarnas Samarbetsorgan, HSO

Finansiering: Inom budgetram

Tillgänglighet

- regel 5

Tillgänglig information

Det betyder användbar och begriplig information i olika medier t.ex. lättläst, inläst, stor stil, teckenspråk på kassett/cd eller höj- och sänkbar anslagstavla.

Vad ska göras?

På skolförvaltningarnas webbplats, intranät och varje skolas webbplats ska länkar till rättighetslagarna skapas.

På dessa sidor ska också barns, ungdomars och vuxnas rättigheter och möjligheter till individuellt utformat stöd beskrivas.

Information av övergripande, förvaltningsgemensam karaktär ska utan extra kostnad kunna beställas och erhållas i ett alternativt format. Det ska framgå i informationsmaterialet

- att materialet går att beställa i alternativt format
- hur man gör en beställning

Beställare av trycksaker ska ta ställning till om upptryckning ska ske i alternativa format vid varje trycktilfälle.

Ansvarig: Nämnder, skoldirektörer och respektive rektor/verksamhetsansvarig

Tidsplan: Start år 2004 och klart december 2005

Finansiering: Inom budgetram

En tillgänglig arbetsplats där människor med funktionshinder kan arbeta

- regel 5 och 7

Tillgängliga lokaler

Det är användbara lokaler för rörelsehindrade, astmatiker/allergiker, elöverkänsliga, människor med syn- eller hörselnedsättning osv. Det innebär bl.a. att människor som använder rullstol ska kunna ta sig fram, att människor med nedsatt syn ska kunna orientera sig och att människor med nedsatt hörsel ska kunna delta i verksamheten.

Tillgänglighet omfattar även hur man blir bemött

Bemötandet handlar förutom det individuella mötet om det kollektiva bemötandet, dvs. hur lagar, regler och resursfördelning ser ut.

Lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet av personer med funktionshinder gäller på hela arbetsmarknaden. Den förbjuder diskriminering av både arbetssökande och arbetstagare.

Förbudet gäller när arbetsgivaren

- rekryterar
- beslutar om befordran eller utbildning för befordran
- tillämpar löne- eller andra anställningsvillkor
- leder och fördelar arbetet
- säger upp, avskedar, permitterar eller vidtar annan åtgärd mot en arbetstagare

Vad ska göras?

Förvaltningens platsannonser ska innehålla en välkomnande uppmaning som uppmuntrar en mångfald av sökanden. Formulering av en sådan annonstext bör vara gemensam för kommunens alla förvaltningar.

Särskilda utbildningsinsatser för anställda som medverkar i rekrytering samt för receptionister, webbredaktörer, förvaltningsinformatör och anställda med många externa kontakter.

I det systematiska arbetsmiljöarbetet ingår att inventera eventuella brister och hinder i tillgänglighet till information, verksamhet och lokaler.

Vid brister ska handlingsplaner upprättas där prioriterade åtgärdsförslag tillsammans med ansvar, tidsaspekt och finansiering redovisas.

Med utgångspunkt i den inventering av lokaler som genomförts ska Servicekontoret Fastighet presentera en prioritering angående anpassningsåtgärder för båda nämnderna.

Ansvarig: Varje chef med personal- och verksamhetsansvar

Tidsplan: Punkterna 1, 2 och 5 är 2004, punkterna 3 och 4 med start år 2004 och sedan kontinuerligt

Uppföljning av handlingsplanen

Vad ska göras?

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, förlänger utmaningen från 2003 genom att vid varje sammanträde under år 2004 följa genomförandet av handlingsplanens olika punkter.

För- och grundskolenämnden följer vid sammanträden under år 2004 genomförandet av handlingsplanens olika punkter

Ansvarig: Respektive förvaltningsledning

Dina egna noteringar:

Referenslitteratur

Tillgänglighet, delaktighet, jämlikhet – Handlingsplan för Umeå kommun

Om bemötande av människor med funktionshinder – en antologi från SISUS

En myndighet för alla – Personal – Handikappsombudsmannen/HO

En myndighet för alla – Lokaler – HO

En myndighet för alla – Så gör vi – HO

En myndighet för alla – Information – HO

Webbadresser som är bra att känna till

www.ho.se - Handikappombudsmannen

www.sisus.se - Statens institut för särskilt utbildningsstöd

www.ac.hso.se - Handikappföreningarnas samverkansorgan i Västerbottens län

Arbetsgrupp

Annika Hedblom, samordnare

Lilian Holmgren

Catarina Wiklund

Ullakarin Ahlström

Gerd Lindmark

Ingemar Palbom

För- och grundskolekontoret/
Gymnasiekontoret

Besöksadress	Stadshuset
Postadress	S-901 84 Umeå
Telefon	+46 (90) 16 12 20
Fax	+46 90 77 19 83
E-post	skolkontoret@umea.se

